

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

6. De Blasphemia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

nam & ex genere suo est mortale, propterea quod ad irreligiositatem pertinet, ex defectu fidei, aut nimio excessu spei irreuerentiam Deo irrogare petendo ab eo sine causa irrationabili extraordinarium ac miraculosum effectum. Veniale potest fieri ex lenitate materiae, ut si in morbo periculoso respuas medicinas, temerè confidens à Deo sanitatem te consecuturum, non tamen expressè petita curatio-
ne miraculosa.

C A P. VI.

De Blasphemia.

Blasphemia est maledictio seu contumelia in Deum formaliter ac directè opponitur laudi Dei, quæ sicut simplex interna & externa ira & blasphemia.

Blasphemia sicut & hæresis in intellectu consistit exterioribus autem verbis aliisque signis manifestatur.

In ebrietate homo propriè non blasphematur, cum mente, & intellectu captus sit, quippe malitia blasphemiam in intellectu substantialiter consistente, ideoque esse non potest actuale peccatum blasphemia, hæresis, &c. nisi concurrente intellectu, qui actu, aut virtute aduertat ad verba, quæ ore pronunciat. Et blasphemia est species contumeliam, ad contumeliam autem requiritur scientia & dolus. Unde contumeliam homini intulisse censendus non est, qui verba contumeliosa in ebrietate protulit, nisi ea ipsa intentione se inebriarit, ut conuitia in Deum vel hominem effutire posset.

Idem sentendum de verbis blasphemis ex prava consuetudine ante rationis aduersione prolatis.

LII 4 non

non esse propriè peccatum blasphemiae. Nihilominus grauem irreuerentiam, & irreligiositatem continent materialem, ideoque pœna digna, non quod in se formaliter peccata sint, sed quia prauis affectibus peccatorum; puta voluntariæ consuetudinis vel ebrietatis, quam homo etiam idcirco deuitare debebat, quia perspexit esse causam, & quasi semen consequentium blasphemiae verborum, quæ proinde ipsi indirectè, siue in causa voluntaria censentur.

4 Peccatum blasphemiae diuersum est à peccato infidelitatis (quia infidelitas est erroneus consensus contra fidem: Blasphemia autem est mala verba dicere contra Deum ad quod minime requiritur assensus, sicut quis furem appellare potest, cum tamen non sciat, furem non esse; tamen licet hæc ita, blasphemiae peccatum frequenter ex infidelitate originem trahit, sicut alia, quæ contra Deum committuntur V. C. desperatio, odium Dei, &c.

5 Peccatum tentationis Dei interdum blasphemiae rationem habet, præsertim quæ ex infidelitate, dubitatione de diuina potentia oritur, etiam significatio odii Dei in damnatis V. C. est maledictio Dei.

6 Blasphemia alia est cum directa intentione inhonorandi Deum reperitur in infidelibus, fidelibus desperatis, damnatis: Alia cum indirecta ac virtuali, cum quis scienter ac seriò loquitur verba, quæ vel ex propria significatione, vel ex modo proferendi diuini honoris, diminutionem continet. Est etiam blasphemia sed prior grauior.

7 Blasphemia item alia est simplex, quæ falsitatem non continet, quia non enunciatiuè sed optatiuè concipitur V. C. Vtinam non sit Deus, vel quia id, quod verum est, de Deo enunciatur, sed per modum

dum despectionis aduersus Deum: tales sunt blasphemiaz per Christum, per sacramenta. Alia est blasphemia hæreticalis, quæ falsitatem continet, dum aliquid tribuitur Deo, quod ipsi non conuenit V. C. iniustum esse, vel negatur de eo, quod ipsi conuenit, V. C. non curare res nostras, & hæc blasphemie profertur etiam à Christianis malis, à damnatis, qui illas falsas esse non ignorant, ac proinde uiaiores taliter blasphemantes suspecti fiunt de hæresi.

Qui in ira contra hominem sacra uerba falsitatem continentia irreligiose profert, proprie non blasphematur v. c. per corpus, per chrisma, per sacramenta, &c. Si affectus indignationis non tendat contra Deum, sed contra hominem, iumentum, est peccatum ueniale sacrilegii & præceptum prohibitum: *Non usurpabis nomen Dei tui frustra*, fit mortale, ob scandalum vel periculum formaliter blasphemandi. Quod si belli Dux confitens Confessario, dicat se alio modo uiliter coercere non posse, quam iurando per sacramentum, non semper mortalis damnari potest.

Blasphemia fit interdum cum iuramento peruerso, puta si quis per idolum iuret; Item si quis profertur iuramentum extortum cum despectu Dei, v. c. non uiuat Deus, nisi hoc meum sit. Vel per modum spernentis, per caput Dei, per capillos Dei.

Blasphemia etiam est in sanctos. quæ tales sunt, in Deum redundat: ut si contumelia afficiantur, cum habitudo aufertur: Est eiusdem rationis cum blasphemia in Deum, quia eandem rationem malitiae continet. Quod si non sancti non ut beati sunt, sed ut quidam homines in terris fuerunt, contumelia afficiantur, ut si quis dicat se S. Crispino & Chris-

Nihilomi-
atem con-
non quod
ui affectus
inis vel eb-
tare debe-
nen conse-
roinde ipsi
tur.
peccato in-
consensus
la uerba di-
quiritur af-
cum tamen
ecita, blas-
finitate origi-
ommittua-
blasphemiaz
elitate, du-
m significa-
ctio Dei.
one inho-
fidelibus
ecta ac vit-
uerba, quæ
proferten-
et. Est etiam
e falsitatem
ed opratiue
vel quia id-
ed per mo-
dum

piniano fuisse sutorē: Non erit blasphemia, cum nō
in Deum retundet, sed contra obseruantia siue cul-
rum dulia, quod si ex ioco dicātur talia sunt venalia.

Creaturis irrationalibus pluribus modis male-
1 1 dici potest. Primò, quatenus creaturæ Dei sunt,
qua ratione ad blasphemiam pertinēt. Deinde qua-
tenus ad dominium hominis & vsum pertinent,
qualis duplex est: Vna imperii efficacis, quomodo
Deus Genes 3. maledixit terræ: Altera inefficax, per
modum simplicis optationis, quomodo homines
maledicere solent possessionibus eorum, quos odio
persequuntur: Nam talis maledictio ab odio impe-
ratur. Tertio, per exaggerationem & significandam
animi iniustitiam. Sic David maledixit montibus
Gelboe, Iob diei, in qua natus. Quarto, quatenus
creaturæ irrationales absolute spectantur, sic illis
maledicere, est actus otiosus.

NB. Confessarius est, inquirere quomodo quibus
verbis maledixerit quia differunt blasphemiae in
quantitate & grauitate iniuriæ contra Deum sicuti
non satis est, si quis confiteatur se furatum esse, sed
debet addere quantitatem furti.

Confessarius etiam inquirere debet, vtrum blas-
1 2 phemia probata sit cum formali & directa intencio-
ne in honorandi Deum, Ratio, quia hæc circum-
stantia intrinsecè aggrauat & auget inhonoratio-
nem Dei, in quo essentialis malitia blasphemiae con-
sistit. Quod si confidens, se tantum ex ira sine inten-
tione Deum inhonorandi blasphemasse dicatur,
tunc confessarius debet attendere ad verba quibus
homo vsus fuerit, si enim secundum se diuini hono-
ris diminutionem nullam exprimunt, non est cen-
senda blasphemia, nec mortale, si autem verba
rem

alia, aut tali modo prolata sint, vt contumeliam Dei aut sacramentorum significant videntur: gang donner / das dich Gotts Ehrysam schende. censeri debent blasphemiae, dummodo homo attenderit ad vilipensionem Dei, aut rei sacrae quae talibus verbis exprimitur. Saep̄ autem homines eiusmodi verbis blasphemica proferunt inaduentēter ac materialiter tantū non attēdentes quid significant, tūm verò excusantur à grauitate peccati propter imperfectiōnem cognitionis ac voluntatis modo interim conentur peruersam istam consuetudinem deponere.

C A P. VII.

De Sacrilegio.

Sacrilegiū dicitur rei sacrae violatio, rei Deo dicatae, cum enim efficiatur peculiaris possessio Dei, quid in cultū diuinū deputatur, debetur ei reuerentia, quae in Deū redundat, adeoq; etiā irreuerentia seu indigna tractatio rerū sacrarū ad iniuriā Dei spectat. Sacrilegus dicitur quasi sacrū legens siue compilans.

Sacrilegii tres species sunt, I. Contra personā. II. Contra loca sacra. III. Contra alias res sacras, seu cultui diuino dicatas publica conseruatione & ritu non quolibet priuato proposito.

Sacrilegium cōtra personas sacras quatuor modis committitur, I. Inferendo manus violentas in clericū vel religiosum aduersus priuilegiū si quis 17. q. 4. quod ex motiua virtutis religionis Ecclesiasticis & Deo dicatis personis concessa est. II. personas Ecclesiasticas subiiciendo fori secularis iudicio aduersus priuilegium exemptionis earum. III. Tributū ab ipsis exigendo aduersus Ecclesiasticam immunitatem siue exemptionem à talibus oneribus. IV. Luxuriose violando corpus personae Deo Sa-